

Országos Szakiskolai Közismereti Tanulmányi Verseny

2010/2011

TÖRTÉNELEM

III. (országos döntő) forduló

2011. április 16.

Bencs László Szakiskola és Általános Iskola

Nyíregyháza

Megoldás

Megjegyzések

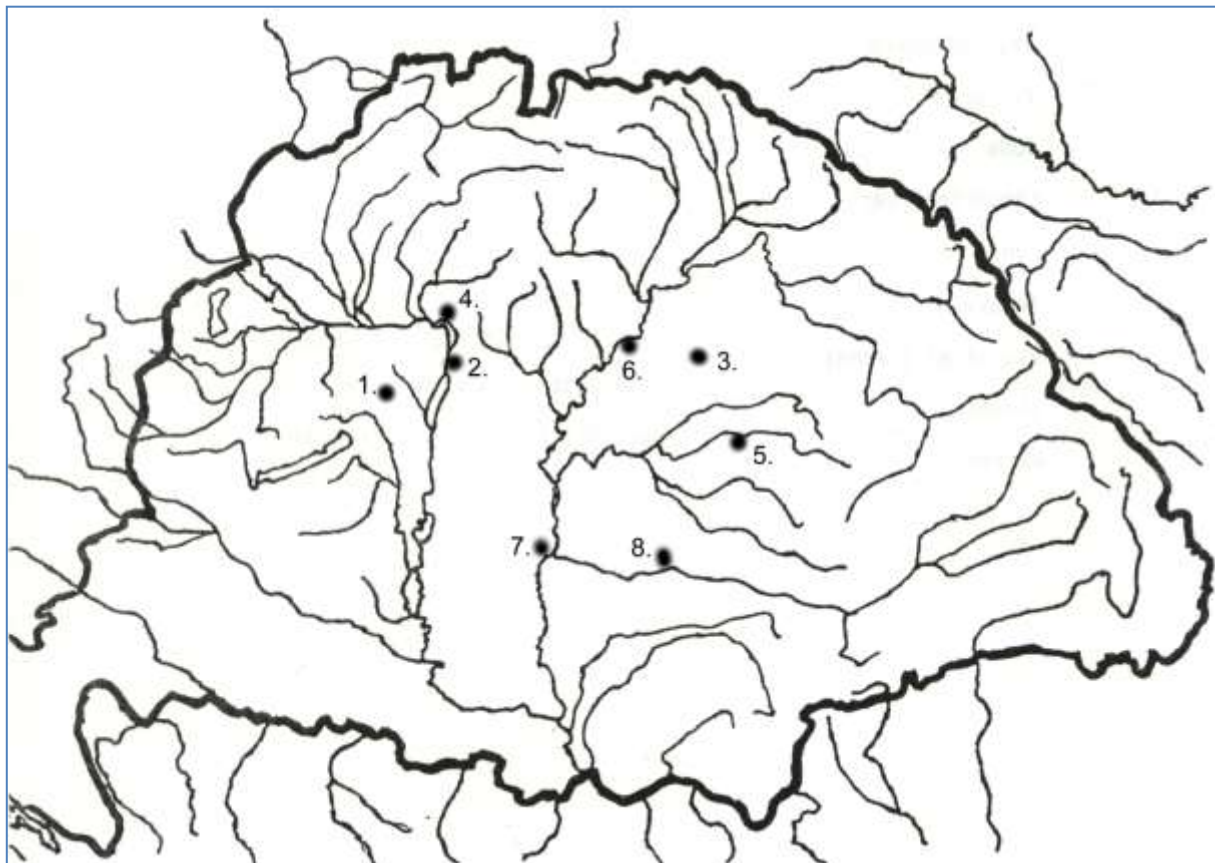
*A feladatsor megoldására 60 perc állt rendelkezésére.
A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatta meg a versenyző.
Középiskolai történelmi atlaszt biztosítottunk a versenyzőknek!*

1. feladat

(8)

Az alábbiakban az 1848/49-es forradalom és szabadságharc fontos történéseiről olvashat egy táblázatban. Annak a helységnek (településnek) a nevét, amelyre ráismer, írja a második oszlopba, majd a sorszámot a táblázat alatti térkép megfelelő pontjához! Használja az atlaszt!

	<i>A helység neve</i>	<i>Az esemény megnevezése</i>
1.	Pákozd	Itt zajlik a szabadságharc első csatája.
2.	Pest	Itt ül össze az első népképviseleti országgyűlés.
3.	Debrecen	1849. január 9-étől itt ülésezik az országgyűlés.
4.	Vác	A tavaszi hadjárat április 10-ei csatájának helyszíne.
5.	Nagyvárad	Az OHB rendeletére fegyver- és lőporgyár létesül itt.
6.	Tiszafüred	A Dembinszky elleni „tishti lázadás” helyszíne.
7.	Szeged	Az országgyűlés és a kormány itt ülésezik 1849 júliusában.
8.	Arad	A 13 honvédtábornok kivégzésének helye.



2. feladat

(8)

A következő feladathoz egy „képeslapot” adunk. A képek mellett található kérdésekre kell válaszolniuk!

	<p>1. Vezeték- és keresztnéve: Kölcsey Ferenc</p> <p>2. Melyik vármegye követe volt a reformországgyűlésen? Szatmár</p>		<p>3. Kossuth ezt a tárcát kapta a Batthyány kormányban: pénzügyi</p> <p>4. Hol lett kormányzóelnök? Debrecenben</p>
	<p>5. Vezeték- és keresztnéve: Habsburg Ferenc József</p> <p>6. Mikor koronázták magyar királlyá? 1867</p>		<p>7. A „Haza bölcsének” teljes neve: Deák Ferenc</p> <p>8. Mi volt a fő „műve” 1867-ben? A kiegyezés</p>

3. feladat

(8)

A Kommunista Kiáltvány alapján válaszoljon a kérdésekre!

„Minden eddigi társadalom története osztályharcok története. Szabad és rabszolga, patrícius és plebejus, báró és jobbágy, céhmester és mesterlegény, egyszerűen: elnyomó és elnyomott folytonos ellentétben álltak egymással, szakadatlan, hol palástolt, hol nyílt harcot vívtak, olyan harcot, amely mindenkor az egész társadalom forradalmi átalakulásával vagy a harcban álló osztályok közös pusztulásával végződött...

A hűbéri társadalom pusztulásából keletkezett modern polgári társadalom nem szüntette meg az osztályellentéteket. Csak új osztályokkal, az elnyomás új feltételeivel, a harc új formájával cserélte fel a régieket.

A mi korszakunkat, a burzsoázia korszakát azonban az jellemzi, hogy egyszerűsítette az osztályellentéteket. Az egész társadalom mindinkább két nagy ellenséges táborra szakad, két nagy, egymással homlokegyenest szembenálló osztályra: burzsoáziára és proletariátusra.

A proletariátus arra használja fel politikai uralmát, hogy a burzsoáziától fokról fokra elragadjon minden tőkét, hogy az állam, azaz az uralkodó osztály szervezett proletariátus kezében centralizáljon minden termelési szerszámot, és lehető leggyorsabban növelje a termelőerők tömegét... mint uralkodó osztály a régi termelési viszonyokat erőszakkal megszünteti, akkor a termelési viszonyokkal együtt megszünteti az osztályellentétnek, egyáltalában az osztályoknak a létfeltételét, és ezzel saját magának mint osztálynak az uralmát is.”

(Marx-Engels: Kommunista Kiáltvány)

a) Mi a történelem, a társadalmak története Marxék szerint?

Osztályharcok története (1)

b) Hogy egyszerűsíti le a két osztály szerepét? Mi a két szerep?

Elnyomó/kizsákmányoló (1)

Elnyomott/kizsákmányolt (1)

c) Melyek az újkor szembenálló osztályai?

Tőkések és munkások (burzsoázia és proletariátus) (2)

d) Mi a proletariátus történelmi szerepe?

A hatalom megszerzése/a proletárdiktatúra megteremtése/az osztályellentétek megszüntetése (1)

e) Milyen sors vár a proletárdiktatúrában az államra?

Megszűnik/elhal (1)

f) Mi a gazdaságban a munkásosztály legfőbb feladata?

A termelőeszközök birtokba vétele (1)

4. feladat

(8)

A következő feladat a mai naphoz kapcsolódik. 1865-ben ezen a napon jelent meg a Pesti Naplóban Deák Ferenc híres „Húsvéti cikke”. A szövegből hiányzó, sorszámmal megjelölt információkat az alatta lévő táblázatba, a megfelelő számhoz írja be!

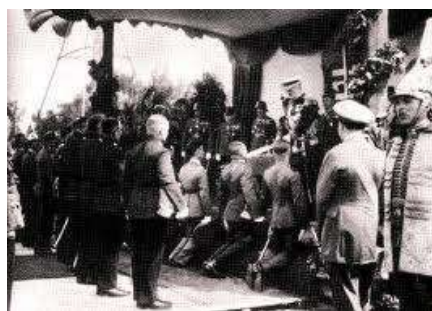
„... a nemzet az 1687. évi **1. (helynév)** országgyűlésen egész készséggel törvényt alkotott, mely a fejedelem kívánsága szerint megállapította a Habsburgi ház fiágának trónöröklési jogára nézve az elsőszülöttséget. A birodalom második szilárdabb megalakulásának lehet a Pragmatica Sanctio-t tekinteni, mely nélkül a birodalom III., illetőleg VI. Károly halála után valószínűleg szétment volna. ...Valamint az **2. (évszám)**-i országgyűlés, úgy mi is csak a sanctio pragmaticából indulhatunk ki. Meg van ott határozva az **3.**-ház közössége, az elválaszthatatlan és feloszthatatlan birtoklás, s az ebből természetesen következő **4. (jelző)** védelem. ...amit tett, önjaváért is tette, s épen úgy védték Magyarországot a **5.**-túli országok seregei hosszú évek során keresztül. Csak azért szólunk ezekről, hogy a történelemben is bebizonyítsuk, miszerint **6. (jelző)** önállásunk mellett sem vesztett miattunk és általunk a birodalom biztossága. Mi nem akarjuk ezen alkotmányos önállást feláldozni, mert a Lajtán-túli népek új alkotmányának egyes pontjai másképp hangzanak; de készek leszünk mindenkor törvényszabta úton saját törvényeinket a **7. (a birodalom neve)** szilárd fennállhatásának biztosságával összhangzásba hozni, s a lajtántúli országok szabadságának és alkotmányos kifejlődésének útjában állani soha **8. (a mondat befejezése).**”

1.	pozsonyi	4.	közös	7.	Habsburg Birodalom (Osztrák–Magyar Monarchia)
2.	1867	5.	Lajtán	8.	nem fogunk
3.	uralkodó	6.	nemzeti		

5. feladat

(6)

Alább néhány korabeli képet láthat az 1920-as évekből. Válaszoljon a dokumentumokhoz kapcsolódó kérdésekre!



a) Milyen tragikus eseményhez köthetjük a három képet?

A Trianoni békeszerződéshez (Trianonhoz)..... (1)

b) A bal oldali kép szerint több szomszédos ország „részesült” hazánkból. Írja le a nevüket!

Csehszlovákia, Románia, Szerb-Horvát-Szlovén Királyság (Jugoszlávia), Ausztria..... (4 × 0,5 = 2)

c) Milyen történelmi fogalomra utal a „Nem! Nem! Soha!” a középső képen?

revizionizmus (irredentizmus)..... (1)



d) Ki az avató államfő a jobb oldali képen, és kiket avat éppen a Margitszigeten?

Horthy Miklós vitézeket avat..... (2)

6. feladat

(16)

Párok keresik egymást! Az alábbi albumban a XX. század első feléből láthat személyeket, akiket a képek alatti táblázatban megadott szempontok szerint párosítania kell. Írja a táblázat megfelelő cellájába a megfelelő személy képe melletti betűt!

A			B
C			D
E			F

G		H
I		J

<i>Az összefüggés</i>	<i>Betű</i>	<i>Betű</i>
Az első világháborús békeszerződések megalkotói.	B	I
A Szovjetunió „alapítói”, szellemi vezérei.	A	E
A keletről, illetve nyugatról Berlin felé haladó erők főparancsnokai.	D	F
Az afrikai hadszíntér szembenálló tábornokai.	C	H
Az angliai légi csata idejének szembenálló kormányfői.	G	J
A Führer és az összeesküvő.	J	C
Két amerikai elnök.	D	I
A normandiai partraszállás parancsnoka és helyettese.	D	H

7. feladat

(8)

Április 16-a Magyarországon a holokauszt emléknapja. Edmund Veessenmayer német birodalmi megbízott 1944. évi jelentése is ehhez kapcsolódik. A forrás alapján válaszoljon a kérdésekre!

„Magyarország 20 éven keresztül [...] alázatosan várta területének növekedését anélkül, hogy gyakorlatilag bármit is tett volna annak érdekében. [...] Három ízben növekedett a területe jelentős mértékben a birodalom révén, három ízben növekedett saját közreműködése és harca nélkül. [...] Kállay és társai készek arra, hogy Magyarországot kiszolgáltassák Anglia vagy Oroszország akaratának. [...]

1. A kormányzónak nincs hatalma, nincs helyes ösztöne. [...] A kormányzó lényében tulajdonképpen katona, de csakis katona. [...] Amilyen jó katonás szelleme, olyan siralmasak politikai képességei. [...]

6. [...] Minden értünk vérző magyar a mi véráldozatunkat csökkenti, erősíti tartalékainkat a további hadviseléshez, és segít abban, hogy erőinket megőrizzük a háború utáni nagy feladatok megoldására.

[...] előfeltétele a jelenlegi kormány leváltása; pótlására a nemzeti ellenzékkel német irányítás alatt álló kormány alakítandó. [...] Eljött az ideje, hogy megszüntessük Magyarország önállósodásának állapotát. [...] Ütött az óra, hogy a zsidókérdéshez alaposan hozzányúljunk.”

a) Írja le a forrásban felidézett három területgyarapodás évszámát kronológiai rendben!

1. **1938** 2. **1939 (1940)** 3. **1940 (1941)**

b) Írja le a forrásban idézett kormányzó nevét!

Horthy Miklós

c) Sorolja fel, hogy mely politikai, katonai, társadalmi lépések megtételére tesz javaslatot a jelentés!

Politikai: német irányítás alatt álló kormány létrehozása/Magyarország önállóságának megszüntetése

Katonai: áldozatok a német győzelemért/a magyar hadsereg feláldozása

Társadalmi: a zsidókérdés megoldása/ a végső megoldás.

d) Állapítsa meg, hogy a javasolt intézkedések mely cél elérését szolgálják!

A német/a végső győzelem

8. feladat

(8)

Az alábbi események az 1945 utáni magyar történelemhez kapcsolódnak. Az állításhoz kösse hozzá egy-egy történelmi személyiség nevét! Válaszait írja a megfelelő cellába!

<i>Állítás</i>	<i>A történelmi személy neve</i>
Az 1946-os II. Magyar Köztársaság elnöke:	Tildy Zoltán
Ő „Sztálin elvtárs legjobb magyar tanítványa”, a személyi kultusz hazai megteremtője:	Rákosi Mátyás
Az 1956-os forradalom mártír miniszterelnöke:	Nagy Imre
A konszolidáció atyja, az '56 utáni korszak névadója:	Kádár János
A világszerte legismertebb magyar, a XX. század góllövője:	Puskás Ferenc/Öcsi
Az 1990-ben szabadon választott első miniszterelnökünk:	Antall József
A rendszerváltáskor megválasztott első köztársasági elnök:	Göncz Árpád
Jelenlegi köztársasági elnökünk:	Schmitt Pál

9. feladat

(8)

Az utolsó feladat a mindennapi ismeretekhez kapcsolódik. A felsorolt fogalmakat, neveket helyettesítse be az alatta lévő szövegbe!

ügyészség *polgárőrség* *Schengen* *NATO* *népességcsökkenés*
határon túli magyarság *kormányhivatalok* *kettős állampolgárság*

Polgáron Tóth József polgármester kezdeményezésére seriffet neveztek ki, akinek a település biztonsága érdekében legfőbb segítője, a helyi **polgárőrség**

Napjainkban a legtöbb vitás kérdésünk a szomszédos országok közül Szlovákiával van, különösen kiélezte a viszonyt a **kettős állampolgárság** kérdése.

Nemzetbiztonságunkat szavatolja a világ legerősebb katonai-politikai szervezete, a **NATO**, amelynek 1999 óta a tagjai vagyunk.

Országunk legnagyobb problémái közé tartozik a folyamatos **népességcsökkenés**, aminek számos területen kedvezőtlen a hatása.

Nyomozást rendelt el az **ügyészség** különösen nagy kárt okozó csalás ügyében, magalapozottnak nyilvánítva a feljelentést.

A keleti és déli határszakaszaink, vagyis Ukrajna, Románia, Szerbia és Horvátország felé az Európai Uniónak az egységes vámmentesség szempontjából külső, vagyis úgynevezett **Schengen-i** határai.

A Nemzeti Összetartozás Napját idén először ünnepeljük majd június 4-én. Ekkor különös figyelmet kap részünkről a **határon túli magyarság**.

2011 januárjától a korábbi regionális vagy megyei hivatalok helyét **kormányhivatalok** vették át.